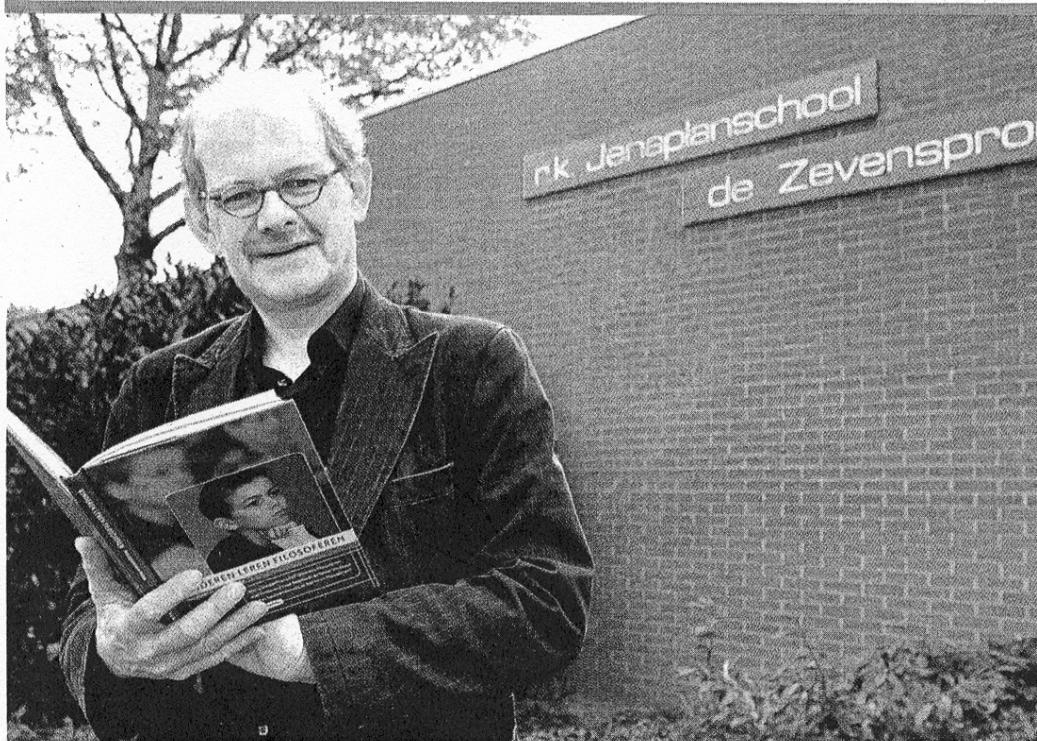

INTERVIEW Rob Bartels schreef een boek over kinderen leren filosoferen. Daarvoor volgde hij acht leerkrachten uit onder meer Alphen, Bodegraven, Boskoop en Roelofarendsveen.

Rob Bartels: 'Iedereen kan nadenken, maar daar moet je wel mee oefenen.' FOTO RICARDO SMIT

'Bij elke vraag denk ik: wat bedoel je?'

Docent Bartels over het belang van filosoferen

SANNE VAN DER KOLK

Filosoferen met kinderen? Dat is niet zo makkelijk als het lijkt, weet Rob Bartels. Hij is docent op jenapanschool De Zevensprong in Boskoop, werkt voor het Centrum Kinderfilosofie Nederland en heeft nu het boek 'Kinderen leren filosoferen' geschreven.

"Leerkrachten zijn vaak heel enthousiast over filosofielessens," vertelt Bartels. "Maar lesgeven daarin is soms moeilijk."

Zelf ervoer hij dat ook toen hij tien jaar geleden begon met het geven van filosofielessens. "Het is soms moeilijk om alle kinderen bij de les te houden. Of een door te vragen, volwassenen missen zelf vaak het vermoeden om verder te denken."

Bartels noemt een voorbeeld: "Als een kind vertelt dat hij heeft leren fietsen zonder zwieltjes, dan kun je daar op doorgaan. Wat is leren eigenlijk?"

Om leraren die net in het vak stappen een handje op weg te helpen en te zorgen dat ze niet na een paar les-

sen afhaken, schreef Rob Bartels dit boek.

Daarvoor volgden vier schoolbegeleidingsmedewerkers acht leerkrachten die net begonnen met lesgeven in filosofie. „Hun knelpunten hebben we beschreven. Zo vroeg een docent hoe je een goede dialoog kunt krijgen of hoe je je op zo'n les kunt voorbereiden."

Filosofie op basisscholen is in opkomst. Zo'n achthonderd leerkrachten in Nederland houden zich er mee bezig.

De lessen zijn er voor leerlingen van groep 3 tot en met 8. Toch zijn er nog maar enkele tientallen scholen in Nederland waar filosofie een vast onderdeel is van het schoolprogramma.

Op de Zevensprongschool is dat wel het geval. „En ik merk dat het effect heeft. Kinderen gaan zelf over een vraag nadenken buiten de filosofielessens om. Kinderen kunnen beter conflicten oplossen."

Is filosofie voor kinderen dan zo belangrijk? „Ja," zegt Bartels vol overtuiging. „Iedereen kan nadenken, maar daar moet je wel mee oefenen. Zo leert je een mening te vormen, leer je luisteren naar anderen en leer je redeneren. Dat hebben we nodig in deze maatschappij. We willen allemaal ergens een oordeel over hebben, dan moeten we dat ook zo goed mogelijk doen. Bovendien merken leerkrachten vaak dat leerlingen tij-

Paspoort Rob Bartels

Geboren: 1 september 1953.

Privé: Woont samen met Els in Boskoop.

Carrière: Sinds 2002 medewerker van het Centrum Kinderfilosofie Nederland.

Daarnaast is Bartels docent op de jenapanschool De Zevensprong in Boskoop.

Ook geeft Bartels les op de pabo in Alkmaar.

Opleiding: In de jaren 90 heeft

Bartels cursussen en trainingen

gevolgd om zich

in de filosofie te bekwaam.

In 2004 heeft hij de

Hogere Kaderopleiding Pedago-

giek afgerond.

dens deze lessen ineens opvallen door hun antwoorden. Maar dan moet je wel zorgen dat een gesprek niet gedomedineerd wordt door een klein groepje."

Onderwerpen die zich lenen voor filosofische gesprekken in de klas zijn 'wat is eerlijk zijn?', 'wat is opvoeding?', 'wat is taal?' en 'wat is oneindigheid?'

„Door samen hierover de diepte in te gaan leer je hoe iets in elkaar steekt. Dat is dus wat anders dan discussiëren waarin je elkaar wilt overtuigen. Kinderen geven vaak verrassende antwoorden waar je als docent weer over gaat nadenken. Volwassenen zitten soms vast in denkpatronen, kinderen laten daar een heel ander licht op schijnen."

Bartels werkt nu aan een tweede boek, "In volg 47 klassen in Nederland om het effect van filosofielessens te onderzoeken. Worden leerlingen er zelfstandig van? Hoe gaan ze om met meningsverschillen? Heeft het effect buiten de lesgroep? Over anderhalf jaar zijn de resultaten bekend en die komen ook weer in een boek te staan."

Bartels is gegrepen door de filosofie sinds hij er op zijn eigen school mee begonnen is. „Ik kan er bijna niet meer mee stoppen. Het maakt me scherper en kritischer. Als iemand mij een vraag stelt, denk ik bijna altijd wel: wat bedoel je nu eigenlijk?"

Twee jaar cel voor ernstig ongeluk

DEN HAAG/GOUDE

De 24-jarige Y.Z. uit Waddinxveen die op 17 december voorjaar op de Nieuwe Gouwe in Gouda een ernstig verkeersongeval veroorzaakte mag vijf jaar lang geen auto besturen. Ook kreeg de man gisteren door de Haagse rechtbank een gevangenisstraf van twee jaar waarvan een half jaar voorwaardelijk opgelegd.

De Waddinxvener moet het voorwaardelijke deel van de straf uitzitten als hij binnen de proeftijd van drie jaar achter het stuur wordt aangetroffen.

De man verloor na een nacht slapen in Zoetermeer op weg naar huis de macht over het stuur. De auto raakte een verkeersbord en kwam tegen een boom tot stilstand. Twee inzittenden van de auto raakten ernstig gewond. Een 21-jarige Amsterdamse liep een gebroken nek en breuken aan schouder, been en onderrug op. Een 18-jarige eveneens uit Amsterdam afkomstige vrouw hield aan het ongeval een gescheurde lever, een gebroken been, gebroken ribben en een gebroken arm en been over.

Technische onderzoek wees uit dat de automobilist harder dan honderd kilometer had gereden. Zelf ontkende de man, die niet over een rijbewijs beschikte dat hij te hard had gereden. De man had ook nog iets meer gedronken dan toegestaan en maakte zich na het ongeval uit de voeten. De Waddinxvener werd eveneens verdacht van een inbraak in de Theo Thijssenschool, maar is hiervan vrijgesproken.

Medewerker steelt uit de schoolkas

ROTTERDAM

Een beleidsmedewerker van het Albeda College is veroordeeld voor het stelen van ruim 28.000 euro uit de schoolkas. De Indonesische verpleegkundige was eerder binnengehaald doende Stichting International Healthcare Trainings Program van het Albeda College. De stichting, die buitenlandse verpleegsters naar de school haalt, dreigt door de verduisteringen failliet te gaan.

De man, die veel naar het Verre Oosten reisde, kreeg een credit card mee van de school mee om hotels en tickets te betalen. Hij nam echter ook geld op voor medicale kosten van zijn ouders. Daarnaast moest hij, volgens eigen zeggen, steekpenningen betalen in Indonesië om de verpleegsters naar Nederland te kunnen halen. De beleidsmedewerker kan veel kosten niet met bonnen verantwoorden.

Na zijn ontslag op staande voet in 2004 zou hij de credit card van de opleiding nog hebben gehouden en ook hebben gebruikt. Toen de school de pas blokkeerde, zou de verdachte een pas van een collega hebben verduistert en zijn doorgegaan met het uitgeven van grote sommen geld.

Volgens de beleidsmedewerker was hij 'moreel verplicht' tegenover zijn ouders om financieel bij te springen. Maar veel geld bleek afgeboekt in het Holland Casino, Franse modewinkels en in Monaco. De politierechter veroordeelde hem conform de eis tot een werkstraf van 100 uur en een voorwaardelijke celstraf van een maand. Hij moet 3.000 euro terugbetaLEN aan het ROC. De rest van het verduisterde bedrag moet Albeda via de civiele rechter zien terug te krijgen.